

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 7. Bellum mouet in mundo, sicut in mari merus ventus, vidit hoc Salomon, dixit hoc Daud.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

§. 7. *Bellum mouet in mundo, sicut in mari merus ventus, vidit hoc Salomon, dixit hoc Dauid.*

19 **S**iquidem nobis mortalem incuriat timorem, videre ventum flatum nos summo exponere periculo, hoc ipsum dat vobis animos, & solatur, videre, non esse aliud, quod nobis bellum moueat, quam merum ventum. *Erant ventus contrarius eis.* Num vobis videtur facile ventum superare? Si Rex nosset hostium exercitum, sibi occurrentem constare hominibus exere compositis, nec maiori substantia, quam meris ventis, an retrocederet, formidaret? Absit: quinimo illos contemneret.

Aperite oculos charissimi, attendite & videte, hostis tuus, qui tibi bella mouet, ventus est. Utinam Deus nobis oculos aperiat, & luce clarius hoc videremus, vt nocte quadam hoc vidit Daniel, vidit enim totum perturbari pelagus, vndas eius nunc propinquare caelo, nunc abyssis inuolui. Quid hoc rei, Domine? aperit illi Deus oculos, & ait: *Videbam in visione mea nocte, & ecce quatuor venti cali pugnabant in mari magno.* Bone Deus! num res tantilla talem potest ciere tempestatem, tales prouocare tumultus? Potest. Aperi oculos tuos, & diligenter intueere, quid est quod te turbat. Quia talis hoc mihi in foro improperauit; & quid hoc est, nisi ventus? *Ecce venti &c.* Quid te commouet? elegantis faciei forma, quam in alia considerasti, eiusque comica urbanitas. Et quid hoc, nisi ventus? Et alius dixit, te fateri, non esse nisi aërem, sed vt ei des auctoritatem, Dominum vocas, & prolem veneris. Et quid est omne pulchrum, quod mundus miratur, nisi ventus?

Ita cognouit Salomon, quando Deus ei aperuit oculos, & voluit, vt Rex, quo nemo sapientior, hoc describeret in libris Prouerborum, & Sapientiae, illi enim dedit omnium experientiam; cui licet cuncta à longè prospecta viderentur maioris substantiae, & entitatis nobilioris; quando tamen ea manu comprehendit, & compressit, nihil aliud ea esse composita, quam simplicem ventum, aëra, & vanitatem. Ipsemet fatetur, quod Rex in Hierusalem ditissimus & potentissimus voluerit facere quasi. in otium omnium mundi bonorum, vt videret, qualia essent, cuius substantiae Notabat enim propterea homines valde commoueri: Et primum

I. Salomonis gloria, diuitiarum, deliciae.

edificauit sibi domos praeclaras, stupendae figurae, & magnis expensis: plantauit hortos, vinea, prata ex toto orbe sibi procurans herbas, flores, fructus selectissimos, quos poterat inuenire. Quia vero ad florum & horum conseruationem necessaria erat aquarum copia, ait, quod magnis sumptibus tradiderit fontes aquis copiosos, foderit capacissima stagna & canales subterraneos, qui praeter rigandi utilitatem, erant quoad formam electissimi. Deinde, quia ad Regis potentissimi felicitatem requiritur amplissima domus, familia, seruatorum & ancillarum: eos sibi adscripsit ad numerum innumerabilem. Et cum eum colat mundus, qui auri, argenti que plurimum possidet, ait: *Conuertam mihi argentum & aurum, & substantias Regum, ac prouinciarum, idque in tanta copia, vt non sicut alij quique ditissimi Graeci, illud per sacces sed per talentorum cumulos distingueret, sicut tabulas & lateres. quos domi haberis. Fecit vt tanta esset abundantia argenti in Hierusalem, quanta & lapidum.* Et quia ad Regiam pertinet Maiestatem, multos sibi regere subditos: totum sibi obedientem esse gaudis est mundum: omnes enim terrae Reges deferiebant Salomoni munera, & singulis annis ei offeriebant subiectionis & honoris pignora, à flouio Euphrate vsque ad flumen Aegyptij, & Philistij. Applausit sibi in multis odeis cantatorum & cantatricum, *Cantatores & cantatrices.* *Eccl. 2.* Possedit abacos, serina, vasa, vitrea, crystallina, naues, tritemes, piraticas, tapetes, velamenta: ingens habuit diuitiarum pelagus, nihil eius opulentiae defuit. *Extruxit quadraginta milia praesepta equorum curritium, & duodecim milia equestrium.* *Erant autem cibum Salomonis per dies singulos triginta cori similia, & sexaginta cori farina, decem boues pingues, & viginti boues pascales, & centum asules, excepta venatione seruorum, caprearum & bubalarum, autum alissimum.*

Hinc collige quanta fuerit eius familia, cui alendae tot singulis diebus farinae cori expendebantur. Refertur ibidem eius annuos census ascendisse ad sexcenta sexaginta sex talenta auri, quae plures faciunt miliones; praeter illud aurum quod negotiatores Prouinciarum aduehebant, & dona singulis annis, quae omnia quis suppuet? His adde vasa ex auro, argento, velles, arma, aromata, vnguentia, equos, mulos, Infuper & classis Fliram portabat aurum de Ophir (quod aliqui volunt nunc dici Peru) siogulis triennijs, & ligna thijna, & simias & gemmas.

mas pretiosissimas. Quid plura? Fecit Rex Salomon thronum de ebore grandem, & vestitus eum auro fulso nimis &c. duo leones stabant iuxta manus singulas; Et duodecim leuiculi stantes super sex gradus hinc, atque illinc: non est factum tale opus in vniuersis regnijs. Omnia vasa mensæ erant aurea, lauces, salina, crateres, peluces, phialæ, candelabra, &c. nec ea quidem tantum in Hierusalém, sed & in domo campeltri: Non erat argentum, nec alicuius pretij putabatur in diebus Salomonis, Fecit quoque Rex Salomon ducenta scuta de auro purissimo, sexcentos auri scutulos dedit in lamina scuti vnius. Et trecentas pelias ex auro probato: trecenta mina auri vnam peliam vestebant. Finis: Magnificatus est ergo Rex Salomon super omnes Reges terra de virtute & sapientiâ. Et vniuersa terra desiderabat videre vultum Salomonis, ut audiret sapientiam eius; Vt vel vnicam epistolam, aut commissionem ab eo recipere mereretur.

Et ne quis suspicetur, ei aliquid eorum defuisse, quæ posset hominis appetere desiderium: audit illum loquentem: Omnia quæ desiderauerant oculi mei, non negavi illis, nec prohibui cor meum, quia omni voluptate fruere, & oblectari se. Nichil oculis meis negavi, si gemmas desiderarent pretiosas, si mulieres formæ dotibus insignes, si vestes ebriofas, si selectissima vasa, frumentum non contraxi meis appetitibus, in his quæ desiderabant. Non postuli diuitias cum auaritia, qui illis non fruuntur, sed his omnibus vicijs, me totum tradidi, ut eorum delectarer & delicijs & voluptate, quantum mihi possent conferre.

Videamus modo Rex sapientissime, postquam ad hæc omnia manum misisses, & ea exploras, & eorum quæ tibi præclara, perpetua, & firma videbantur, habuisses certissimam experientiam: quid tandem (amabo) in illis reperisti? Nichil nisi ventum: Ipse veritatem edicit: Cumque me conuertissem ad vniuersa opera, quæ fecerunt manus mea, & ad labores, in quibus frustra sudaueram, vidi in omni vniuersa vanitatem, & afflictionem animi, & nihil permanere sub sole. Quando meos conuertii oculos & mihi illos Deus aperuit, ut hæc omnia viderem: Insuper in omnibus vanitatem, & ventum, qui mihi inter manus effluxit, & ut talis pertransiret, ex quibus nihil aliud mihi remansit, nisi afflictio, defatigatio, & annui dolor intus, eum confidentiam, quod ex tantis his omnibus, & immensis, mihi mihi aliud melluerim, quam peccata, setupulos, timores, suspiciones, pericula, cu-

ras, de quibus omnibus in strictissimo Dei iudicio præte toto mundo rationem timeo reddendam, nec quidquam erit eorum, quod mihi possit esse subsidio.

Vtinam tibi Deus aperiat oculos, utinam attenderes, ea quæ tibi præclara, duratura & subsistentia videntur, in quibus omnes tuas delicias, requiem, salutem; idem te esse reperiturum non dubito. Quid in delicijs inuenisti, postquam in illis multas expendisti pecunias, perurgila, pericula, cordis anxietates? Quid tibi lucrui, ex tripudijs post mille molestias, & sumptus? Quid ex nimio cibo vel potu tibi retulisti, nisi nauream, stomachi erustationem, & non tantum corporis, sed & animæ grauenedem. Omnia ventus, & omnia ventum experieris, dum illa manu apprehenderis & per experientiam contempseris.

Occidit Salomon patri suo Davidi, qui, quod 2^a 1^a ille experientia didicerat, illuminatus viderat, & verbis prædixerat Propheta. Composuit hic psalmum 38. cui titulum præfixit (testi D. Aug.) D. Ave; Pro Idithun. Et licet Idithun fuerit vir quidam in Ps 38. particularis, nomen tamen significat, Transiens Tom. 8.

eos: quod demonstrat, se eum psalmum continere propter eos qui mentis cogitationes sustulunt, terrena despiciunt & superna meditantur. Refert nobis David, ea quæ intercederunt, dum Absalon patri periduellis, moueret bellum: fugit David de Ierusalém, montem seandit oliuinarum, occurrit ei Semei omnium quos sol vidit, nequissimus, lapides mittit, cinerem spargit, fugitiuum irridet, innocenti exprobrat; Perge, vade, vir sanguinum, patriæ proditor, pulchus inferni, homicida: hoc tuis debetur demeritis, ut filius ex femore tuo natus in te patrem insurgat, icclerum tuorum vindex iustissimus. Id egit tunc Davidi; tacuit. Postiori meo consolatam, Psalmi 82.

enim consistes peccator aduersum me Sed intro- uelut coepit commoueri: & tibi colloquens ait: Ergone fieri potest, ut similibus mei quis hanc perpetrasset contumeliam? Estne possibile, ut hanc ego perpetrarem inuitus ignominiam? Hinc paulatim inflammatur cor eius, & seua nimis exoritur tempestas. Dolor meus renouatus est, concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea exardescet ignis. Modò incaudebat, fremebat modò, modò turbabatur, & ei caput auferre intendebat, ac censabat Regi inhonestum, sic despectum, irrisum & contumeliosum affectum superuicere. Durabat hoc, quamdiu David huius mundi considerabat vanitates: Porro factus Idithun (ait D. Aug.) id est, transiens, & hæc omnia

omnia pertransiens, patefecit, hoc quod ipsa erant: *Verumtamen uniuersa vanitas omnis homo uiuus. Verumtamen in imagine pertransit homo, sed & frustra conturbatur.* Quasi qui supra se reflectat, & claris oculis retrospectat eum, qui illi molestus est; sicut in eo, & ait. Parcat mihi Deus. Et quid est quod me conturbat? quid nisi ventus & aer?

22. Quid est homo etiam fortissimus, nisi vanitas: *Vanitas uniuersa vanitas, omnis homo uiuus.* Alij legunt, *Omnis homo stans.* Omnis homo stans, cui salus corporis securissima, an plus quam vanitas? tan plus, quam vapor inanis, qui à vento

15. mouetur? *Quae est uita uestra,* querit D. Iacob. *Vapor est ad malum parens, & deinceps exterminabitur.* Exurgens vapor qui ad tenuem statum dispergitur & euanescit, ut non appareat. Quid est uita, nisi humor, quae febricula, calice aquae, casu fortuito, apoplexia, fugit? Si igitur uita hominis uentus ceuseatur, quid de caeteris mundi rebus iudicandum? Si homo uanitas, quid erit uniuersi reliquum? Est homo totius mundi pretiosissimum eius fundamentum, & propter quem omnia sunt, & creata sunt, &c. omnia quasi huius substantiae sunt accidentia. Si substantia ipsa uentus, quid erunt honor, gloria, opes, uestes, comedere, bibere, & caetera omnia. *Ventus est uita mea,* ait Iob. Si uita ipsa, quae est omnium pretiosissima, ut diabolus Deo fatetur, si uita ipsa, quae maxime aestimatur, & ad cuius conseruationem caetera disponuntur, uentus est, quid erunt caetera? uentus sunt omnia: & hoc supposito frustra conturbor dicit

7. David, incandescit, & sine ratione uiuo inquietus. Quoties hominem uideris commotum, compatere illi, quia, ob quam turbetur, causam non habet. *Verumtamen in imagine pertransit homo, sed & frustra conturbatur.* Hoc eius detrimentum, quod tantum spectet imaginem & rerum figuras, & haec illi adeo magna apparent, ut illum in summam adducant admirationem. Utinam eas manu apprehenderet, haberet, & constringeret, & uideret, quis succus inde effluat, & tu quoque contempleris stricito mortis in examine, quid tibi de tot finitis iam deliciis, voluptatibus, epulis, recreationibus, factionibus supersit: exclamates, *Sed & frustra conturbatus sum.* Propone tibi Centurionem, qui hominem uideret, ex uapore, seu uento confectum, qui gigas uideretur, quem si manu tangeret, experiretur eum nec ossa, nec carnem, nec habere substantiam: an non grani teneretur admiratione? Proculdubio: *Frustra conturbatur.*

Stupendum est, quam sine ratione haec nobis conturbent. & causam do: quia, ea esse uentos, non aduertimus. Utinam, quotiescumque Satan sufflat, & ob elegantis formae puellam te commouet, parumper siteres, & cum Dauide cogitatione tua reflecteres: uideamus, quid est hoc, quod animam meam tantopere conturbat? quam habet substantiam? eo quo pertransit puncto, quid mihi relinquet? quid mihi ex eo emolumenti? quid mihi post haec timendum; nisi ignominia & confusio, perdati corporis & animae periculum? quid ex eo mihi detrimenti? quid lucri? Si quando perturbaris, ut zelusum mare, ob nimis paruam ab alio tibi exhibitam reuerentiam, utinam mente reflecteres: quid est hoc? quid erit in crastinum: quid post annos decem? quale mihi uidebitur in hora confessionis? & ipsa hora mortis extrema, dum infulsus lachrymis queribundus exclamabo: o me ter infelicem, quid meis frena laxaui passionibus? Millies perpendo, quod quoties nos inquietos intuentur Angeli, & propter huius mundi uanitates uident ulceratos, nos exhibent: non minus, quam uos, quoties puerulos rixantes conspiciunt, ob aciculam quandam uelligulam.

8. Expertus est Aman esse uentum, quidquid turbat hoc mare, & confirmat Isaias bullam aquae.

Mltoties bene consideravi, inquietam molestiam, quam nobis refert Spiritus S. quae cruciatur Aman; quae tota in eo consistebat, quod Mardocheus illi non assurgeret, & caput suum non aperiret. Erat autem Aman secunda persona à latere potentissimi Monarchae Regis Assueri, cuius dominium extendebatur super centum uiginti septem Prouincias. Perspectam habebat Mardocheus Amani iniquitatem, nec ei caput suum aperuit, cum ita esset, quod caeteri semper aut intrantem, aut exiuntem palatio Amano genuflecterent. Domum suam abiit, conuocauit uxorem, filios, consanguineos, & amicos, quibus abundans hi qui in aulis Principum summis dignitatibus caeteris praesulgent: instituit illis concionem, quae primùm illis exponit magnitudinem diuitiarum suarum, distinguendo singularum partes: uinum erat palatia sua, domus, horti, arua, opes, filij, amici, dignitates, & stimatio, quod esset secundus à Rege, & ipsa etiam Regina Esther, tanti eum

face-